

การศึกษาเชิงประเมินการปฏิบัติตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วย
การประเมินผลการเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย พ.ศ.2524

นายประทีน พงศ์สุวรรณันท์

ศูนย์วิจัยทรัพยากร

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต

ภาควิชาวิจัยการศึกษา

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. 2529

ISBN 974-566-267-4

012161

II 16215916

AN EVALUATIVE STUDY OF THE IMPLEMENTATION OF MINISTRY OF EDUCATION
REGULATION CONCERNING STUDENTS LEARNING EVALUATION
AT THE UPPER SECONDARY EDUCATION LEVEL B.E.2524

.Pratin Pongisavarannun

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Education

Department of Education Research

Graduate School

Chulalongkorn University

1986

หัวข้อวิทยานิพนธ์ การศึกษาเชิงประเมินการปฏิบัติตามระเบียบกระทรวง
ศึกษาธิการ ว่าด้วย การประเมินผลการเรียนระดับ
มัธยมศึกษาตอนปลาย พ.ศ.2524

โดย นายประทีน พงศ์สุวรรณันท์
ภาควิชา วิจัยการศึกษา
อาจารย์ที่ปรึกษา อาจารย์ ดร.ทวีวัฒน์ ปิตยานนท์

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้บัณฑิตวิทยาลัยนี้เป็น
ส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาวิทยาศาสตรบัณฑิต

.....
(รองศาสตราจารย์ ดร.สรชัย พิศาลบุตร)
รักษาการในตำแหน่งรองคณบดีฝ่ายวิชาการ
ปฏิบัติราชการแทนรักษาการในตำแหน่งคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

.....ประธานกรรมการ
(ศาสตราจารย์ ดร.สมหวัง พิธิยานุวัฒน์)

.....กรรมการ
(อาจารย์ ดร.ทวีวัฒน์ ปิตยานนท์)

.....กรรมการ
(อาจารย์ ดร.ศิริโชค ศรีสุข)

.....กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ทวงแก้ว ปุณยถนุก)

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

หัวข้อวิทยานิพนธ์ การศึกษาเชิงประเมินการปฏิบัติตามระเบียบกระทรวง
ศึกษาธิการว่าด้วยการประเมินผลการเรียนระดับมัธยม
ศึกษาตอนปลาย พ.ศ. 2524

ชื่อนิสิต นายประทีป พงศ์สุวรรณันท์

อาจารย์ที่ปรึกษา อาจารย์ ดร.ทวีวัฒน์ ปิตยานนท์

ภาควิชา ศึกษาศาสตร์

ปีการศึกษา 2528

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาเชิงประเมินการปฏิบัติตามระเบียบกระทรวง
ศึกษาธิการว่าด้วยการประเมินผลการเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย พ.ศ. 2524
ของครูในโรงเรียนมัธยมศึกษาในเขตกรุงเทพมหานครที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 512
คน โดยให้ทำแบบทดสอบและแบบสอบถาม การวิเคราะห์ข้อมูลเสนอข้อมูลเป็นร้อยละ
ใช้การคำนวณค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และทดสอบค่าสถิติที่ ผลการวิเคราะห์
พบว่า

1. ครูโดยส่วนรวมมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักการวัดผลและประเมินผล
การศึกษา ประมาณครึ่งหนึ่งของจำนวนเต็ม
2. ครูโดยส่วนใหญ่เห็นว่า การจัดเตรียมค่านวัสดุอุปกรณ์ที่เกี่ยวข้องกับการ
วัดผลและประเมินผลตามระเบียบการประเมินผลยังไม่เพียงพอ โดยเฉพาะหนังสือ
เอกสาร วารสารและสิ่งพิมพ์ที่เผยแพร่ความรู้ในเรื่องการวัดผลและประเมินผล แบบ
ทดสอบที่วิเคราะห์แล้ว แบบทดสอบที่จัดทำร่วมกันโดยกลุ่มโรงเรียน และสถิติหรือข้อมูล
ต่างๆ ที่เก็บรวบรวมโดยฝ่ายวัดผลของโรงเรียน
3. ครูโดยส่วนใหญ่เห็นว่า การจัดเตรียมค่านบุคลากร ได้แก่ การจัดอบรม
ความรู้เพิ่มเติมในเรื่องการวัดผลและประเมินผล การจัดประชุมให้ครูได้เตรียมการวาง
แผนและปรึกษาปัญหาในเรื่องการวัดผลและประเมินผล การเผยแพร่ความรู้ต่อครูผู้สอน
ให้เข้าใจหลักการและวิธีการประเมินผลการเรียนตามระเบียบการประเมิน การประสาน

งานกันระหว่างแผนกทะเบียนวัดผลกับครูผู้สอน การนิเทศและติดตามผลจากฝ่ายวิชาการ การนิเทศและติดตามผลจากฝ่ายบริหารของโรงเรียน การนิเทศและติดตามผลจากกลุ่มโรงเรียน และการนิเทศและติดตามผลจากกรมวิชาการ มีการจัดกระทำในลักษณะนาน ๆ ครั้ง

4. โดยเฉลี่ยครูโดยส่วนรวมปฏิบัติเกี่ยวกับการสอน และการประเมินผลการเรียนรู้ได้ถูกต้องในระดับปานกลาง

5. โดยเฉลี่ยครูมีปัญหาระดับปานกลางในการปฏิบัติตามระเบียบการประเมินผลการเรียนรู้ในเรื่อง

- 5.1 การประเมินพัฒนาการด้านเจตคติ จริยธรรม และบุคลิกภาพ
- 5.2 การวัดและประเมินผลตามจุดประสงค์การเรียนรู้
- 5.3 การประเมินผลก่อนเรียน
- 5.4 การประเมินผลเพื่อปรับปรุงการเรียนการสอน
- 5.5 การประเมินผลแบบรวมสรุป
- 5.6 การประเมินผลแบบอิงเกณฑ์
- 5.7 การเขียนวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรม
- 5.8 การเลือกวิธีวัดผลที่เหมาะสมกับ เนื้อหาและพฤติกรรม
- 5.9 การสร้างข้อสอบ
- 5.10 การสอนซ่อมเสริม
- 5.11 การจัดสอบแก้ตัว
- 5.12 การวิเคราะห์คุณภาพข้อสอบ

6. ครูโดยส่วนใหญ่เห็นด้วยกับ หลักการและการปฏิบัติตามระเบียบการประเมินผล การเรียนในเรื่อง การประเมินด้านเจตคติ จริยธรรม และบุคลิกภาพ การประเมินผลก่อนเรียน การประเมินผลเพื่อปรับปรุงการเรียนการสอน การจัดสอบแก้ตัว การกำหนดให้

เรียนรายวิชาที่ 3 ไม่ได้อาศัยในรายวิชาต่อเนื่อง 2 รายวิชาแรก แต่ไม่เห็นด้วยกับการเปิดโอกาสให้นักเรียนแก้ 0 ใ้ตลอดเวลา นอกจากนี้ในแง่หลักการครูยังเห็นด้วยกับ การประเมินผลเป็นรายจุดประสงค์การเรียนรู้ การสอนผสมเสริม และการแก้ ร.

7. ความคิดเห็นของครูที่สอนหลักการ กับความคิดเห็นของครูที่สอนการปฏิบัติตามระเบียบ การประเมินผลและแนวปฏิบัติ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทุกข้อ

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

Thesis Title   An Evaluative Study of the Implementation of
Ministry of Education Regulation Concerning
Students Learning Evaluation at the Upper
Secondary Education Level B.E.2524.

Name   Mr. Pratin Pongisavaranun

Thesis Advisor   Instructor Taweewat Pitayanon, Ph.D.

Department   Educational Research

Academic Year   1985

ABSTRACT

The purpose of this research was to evaluative study the implementation of Ministry of Education Regulation concerning students learning evaluation at the upper secondary education level of 512 public secondary school teachers in Bangkok Metropolis. The achievement test and questionnaire were employed to collect the data and they were analyzed by means of percentage distribution, arithmetic mean, standard deviation and t-test.

Major findings were as follow

1. Teachers had approximately 50 % of knowledge and understanding concerning principle of education measurement and evaluation.

2. Most teachers think that facilities provided for measurement and evaluation materials is not enough, especially books, documents, magazine brochures, analyzed school-grouped tests and statistics or data collected by school measurement division.

3. Most teachers think that the personnel preparation on providing knowledges concerning principle of measurement and evaluation, arrange teachers meeting for planning and discussion concerning the regulation on evaluation of students learning, giving advise for teachers for understanding of principle of measurement and evaluation, co-operating between measurement division and teachers, supervising and follow up study from school academic division, supervising and follow up study from school administration division, supervising and follow up study from school-group, supervising and follow up study from Technical Department of Ministry of Education are scarcely done.

4. Most of teachers had correctly implemented the Ministry of Education Regulation on Evaluation of students learning at moderate level.

5. Teachers had moderate level of problems in implementation of Ministry of Education Regulation on Evaluation of students learning in the following topics

5.1 Attitude, ethics and personality evaluation.

5.2 Learning objectives evaluation

5.3 Pre-evaluation

5.4 Formative evaluation

- 5.5 Summative evaluation
- 5.6 Criterion evaluation
- 5.7 Behavioral objectives writing
- 5.8 Collecting measurement form
- 5.9 Test construction
- 5.10 Remedial
- 5.11 Re-exam
- 5.12 Test item analyzing

6. Most teachers agree with the evaluation principles and evaluation implementation in attitude, ethics and personality evaluation, pre-evaluation, formative evaluation, re-exam and not to let students to study further if have consecutively got "0" for 2 courses. The teachers disagree to let the students to re-exam at any time. Besides the teachers agree with the evaluation principles in learning objectives evaluation, remedial and incomplete grade changing.

7. Teachers' opinions between principle and implementation concerning regulation on evaluation of students learning are different.

ศูนย์วิจัยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์เรื่องนี้สำเร็จได้ด้วยดี เนื่องจากได้รับความกรุณาจาก
อาจารย์ ดร.ทวีวัฒน์ ปิตยานนท์ อาจารย์ที่ปรึกษาในการให้คำแนะนำ คำปรึกษา
ข้อเสนอแนะ ตลอดจนตรวจแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ ด้วยความเอาใจใส่อย่างดียิ่ง
ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งในความกรุณาของท่านเป็นอย่างมาก จึงขอกราบขอบพระคุณไว้
ณ โอกาสนี้ด้วย

นอกจากนี้ผู้วิจัยขอขอบคุณ บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ที่ได้ให้
ทุนอุดหนุนการวิจัย ครู อาจารย์ซึ่งได้ให้ความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล คุณพ่อ-
คุณแม่ ที่คอยให้กำลังใจในการศึกษาค้นคว้า และนางสาวสุนีย์ จิโรจน์ชัย ซึ่งในความ
ช่วยเหลือในการจัดพิมพ์จนสำเร็จลุล่วงด้วยดี

ประทีน พงศ์อิศวานันท์

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญ

หน้า

บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	ช
กิตติกรรมประกาศ.....	ญ
สารบัญตาราง.....	ร

บท

1	บทนำ.....	1
	ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
	วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	5
	สมมติฐานในการวิจัย.....	5
	ขอบเขตของการวิจัย.....	6
	ข้อตกลงเบื้องต้น.....	6
	คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย.....	6
	ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	8
2	วรรณคดีที่เกี่ยวข้อง.....	9
	สาระสำคัญของระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยการ	
	ประเมินผลการเรียนตามหลักสูตรระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย	
	พ.ศ. 2524	9
	การประเมินผลความก้าวหน้า.....	22
	การประเมินผลรวมสรุป.....	24
	การประเมินผลแบบอิงกลุ่มและอิงเกณฑ์.....	30
	งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการสอน และการประเมินผลการเรียน	
	ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย.....	33

สารบัญ (ต่อ)

๙

บทที่	หน้า
3	วิธีดำเนินการวิจัย..... 40
	ประชากร..... 40
	กลุ่มตัวอย่างและวิธีสุ่มตัวอย่าง..... 41
	เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย..... 43
	การเก็บรวบรวมข้อมูล..... 47
	การวิเคราะห์ข้อมูล..... 48
4	ผลการวิเคราะห์ข้อมูล..... 50
	สถานภาพส่วนตัวของผู้ตอบ..... 50
	ระดับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักการวัดผลและ ประเมินผล..... 56
	การจัดเตรียมปัจจัยเบื้องต้นที่มีผลต่อการปฏิบัติตามระเบียบ การประเมินผลการเรียน..... 58
	หลักการและวิธีการปฏิบัติเกี่ยวกับการสอนและ การประเมินผลการเรียน..... 66
	ปัญหาในการปฏิบัติตามระเบียบการประเมินผลการเรียน.. 87
	ความคิดเห็นของครูที่มีต่อหลักการและการปฏิบัติตาม ระเบียบการประเมินผลการเรียน..... 90
5	สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ..... 100
	ขอค้นพบ..... 100
	อภิปรายผล..... 105
	ข้อเสนอแนะ..... 108
	บรรณานุกรม..... 111
	ภาคผนวก..... 115
	ประวัติผู้เขียน..... 133

รายการตารางประกอบ

ตารางที่		หน้า
1	การเปรียบเทียบการประเมินผลความก้าวหน้า กับการประเมินผลรวมสรุป.....	26
2	จำนวนโรงเรียนที่เปิดสอนถึงระดับมัธยมศึกษาตอนปลายในเขตกรุงเทพมหานคร.....	40
3	จำนวนตัวอย่างโรงเรียนในแต่ละห้องที่การศึกษา.....	41
4	รายชื่อกลุ่มตัวอย่างโรงเรียน.....	42
5	ร้อยละของจำนวนครูจำแนกตามขนาดโรงเรียนและมหาวิทยาลัย.....	51
6	ร้อยละของจำนวนครูจำแนกตามวุฒิและขนาดโรงเรียน.....	52
7	ร้อยละของจำนวนครูในการเรียนวิชาวัดผลและประเมินผล.....	53
8	ร้อยละของครูในการอบรมเกี่ยวกับการวัดผลและประเมินผล.....	54
9	ร้อยละของครูในการอ่านระเบียบการประเมินผลการเรียน.....	55
10	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักการวัดผลและประเมินผลการศึกษา.....	57
11	ร้อยละของครูที่รายงานลักษณะการจัดเตรียมค่านิสิตอุปการะตามความคิดเห็นของครูจำแนกตามขนาดโรงเรียน.....	59
12	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของการจัดดำเนินการต่อครูผู้สอนจำแนกตามขนาดโรงเรียน.....	62
13	ร้อยละของการจัดดำเนินการต่อครูผู้สอนตามความคิดเห็นของครูผู้สอนจำแนกตามขนาดโรงเรียน.....	64

รายการตารางประกอบ (ต่อ)

ตารางที่		หน้า
14	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนการปฏิบัติ เกี่ยวกับการสอนและการประเมินผลการเรียนจำแนกตาม ขนาดโรงเรียน.....	67
15	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนการปฏิบัติ เกี่ยวกับการสอนและการประเมินผลการเรียนจำแนกตาม หมวดวิชา.....	69
16	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนการปฏิบัติ เกี่ยวกับการสอนและการประเมินผลการเรียนของครูในโรงเรียน ขนาดใหญ่พิเศษจำแนกเป็นรายหมวดวิชา.....	72
17	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนการปฏิบัติ เกี่ยวกับการสอนและการประเมินผลการเรียนของครูในโรงเรียน ขนาดใหญ่จำแนกเป็นรายหมวดวิชา.....	74
18	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนการปฏิบัติ เกี่ยวกับการสอนและการประเมินผลการเรียนของครูในโรงเรียน ขนาดกลางจำแนกเป็นรายหมวดวิชา.....	76
19	ร้อยละของการปฏิบัติก่อนสอน.....	78
20	ร้อยละของการปฏิบัติก่อนเริ่มดำเนินการสอนและการประเมินผล..	79
21	ร้อยละของการปฏิบัติในการประเมินผลการเรียนการสอน ระหว่างภาค.....	81
22	ร้อยละของการปฏิบัติภายหลังการประเมินผลการเรียนการสอน ระหว่างภาค.....	84
23	ร้อยละของการประเมินผลการเรียนหลายภาค.....	86

รายการตารางประกอบ (ต่อ)

ตารางที่		หน้า
24	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัญหาในการปฏิบัติ ตามระเบียบการประเมินผลการเรียน.....	88
25	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นของครู ที่มีต่อหลักการตามระเบียบการประเมินผลการเรียน.....	91
26	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นของครู ที่มีต่อการปฏิบัติตามระเบียบการประเมินผลการเรียน.....	94
27	เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนความคิดเห็นของครูที่มีต่อ หลักการ และการปฏิบัติ ตามระเบียบการประเมินผลการเรียน..	97

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

รายการแผนภาพประกอบ

หน้า

แผนภาพแสดงการเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูที่ขึ้นต่อ หลักการ
 และ การปฏิบัติ ตามระเบียบการประเมินผลการเรียน..... 99

ศูนย์วิทยทรัพยากร
 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย